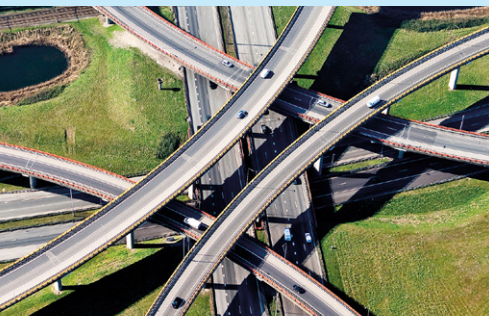

maart-april 2017

Het lectoraat Transportveiligheid bevordert het veilig transporteren van goederen over water, weg, spoor en buisleidingen en van grote groepen mensen over water, weg en spoor. Wij zijn actief op alle onderdelen van de veiligheidsketen, zowel risicobeheersing als incidentbestrijding, en richten ons op die incidenten waarbij een bovengemiddeld beroep wordt gedaan op de hulpdiensten. Het lectoraat Transportveiligheid is onderdeel van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

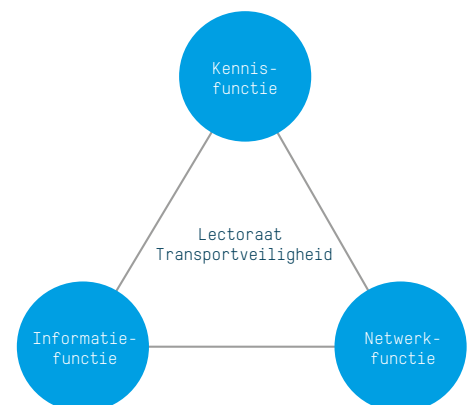

Event

Op 22 maart 2017 vierde het lectoraat zijn vierjarig bestaan. In een dynamische bijeenkomst bij Rijkswaterstaat te Utrecht werd kort stil gestaan bij de behaalde resultaten van vier jaar lectoraat: een echte teamprestatie. De aanwezigen kregen tien quizvragen van Nils Rosmuller over hetgeen het lectoraat de afgelopen vier jaar had gerealiseerd in termen van uitgevoerd onderzoek, over de netwerken die zijn gesmeed, de ketens die het lectoraat heeft verbonden en andere 'transportveiligheidsweetjes'. Binnen de tijd moesten de aanwezigen via stemkastjes hun antwoorden doorgeven. Uiteindelijk was het Maikel ten Pierik die de meeste antwoorden goed had en dat in de snelste tijd. Vervolgens presenteerden vier keynotesprekers hun blik op de toekomst, waar het gaat om transportveiligheid. Joost Sitskoorn (Evofenedex) zag hierin een belangrijke rol voor autonome (zelfrijdende) voertuigen. Robert Polman (Brandweer Nederland) acht het tijd voor 'omdenken': niet de regels staan centraal, maar het doel waartoe die regels er zijn. Jan Waals (Gezamenlijke Brandweer) hield een pleidooi voor verdergaande Publiek-Private Samenwerking. Jan van Belzen (burgemeester Barendrecht) ziet een toenemende rol van bestuurders bij transportveiligheidsvraagstukken. Nils Rosmuller sloot het event af met zijn doorkijk voor de komende vier jaren naar de koers van het lectoraat, waarin diverse van de door de voorgaande sprekers genoemde onderwerpen aan bod zullen komen. Een koers waaraan door het gehele team gewerkt wordt. Door het event heen werden, ter introductie van het team, korte video's van elk van de teamleden getoond. De druk bezochte receptie nadien was een prima afsluiting van het event maar daarnaast ook een mooie doorstart voor verdere samenwerking en kennismaking in de toekomst. Bekijk ook de [special edition](#) van de nieuwsflits.

Het leidende principe binnen het lectoraat wordt gevormd door invulling van drie functies: de kennis-, de netwerk- en de informatiefunctie. Alle drie de functies moeten goed vervuld worden om transport veiliger te kunnen maken:

- > **informatie** om gegevens te ontsluiten en te gebruiken voor de uitwerking van veiligheidsvraagstukken
- > **kennis** om te begrijpen hoe mechanismen werken
- > **netwerk** om kennis enerzijds op te kunnen halen en ontwikkelingen in beeld te krijgen. Anderzijds om kennis terug te laten vloeien naar partijen in het transport-, industrie- en veiligheidsdomein.

Door invulling van deze kennis-functie draagt het lectoraat bij aan het bundelen en verrijken van kennis over infrastructurele projecten, het grootschalig/collectief transport van personen en goederen over 25 veiligheidsregio's in Nederland.

Team Lectoraat Transportveiligheid

Vier jaar geleden begon het lectoraat Transportveiligheid met één deeltijd lector. Dit deeltijd lectoraat werd daarna verder uitgebreid met het Landelijk

Expertisecentrum en kreeg een volwaardige adviesraad. De evaluatie van het lectoraat eind 2015 was positief en kende als voornaamste aanbeveling dat het onderwerp Transportveiligheid belangwekkend is voor de veiligheidsregio's en dat daartoe meer substantie van het lectoraat nodig is. Aan die substantie is gewerkt en er staat nu een team van zes personen, dat zichzelf tijdens het event heeft

geïntroduceerd met een korte video. Bekijk op [de website](#) de video's van Reinier Boeree, Regis Flohr, Nancy Oberije, Hans Spobeck, Marianne Thuijs en Nils Rosmuller.

nils.rosmuller@ifv.nl

Landelijk Overleg Veiligheid op het Water

Op 12 april 2017 vond een tweede bijeenkomst plaats van het Landelijk overleg veiligheid op het water, georganiseerd door het lectoraat Transportveiligheid van het IFV.

Dit overleg was een vervolg op het Overleg waterfunctionarissen dat een aantal jaren geleden is opgericht vanuit het project Waterrand. Het landelijk overleg richt zich op zowel risicobeheersing als incidentbestrijding van calamiteiten op de binnenvaart en langs de kustgebieden en bestaat uit vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's. Het landelijk overleg heeft meerdere doelen, zoals kennisdeling, informatie-uitwisseling, opbouw van een landelijk netwerk, het actueel houden van kennisdocumenten en het initiëren en uitvoeren van gezamenlijke activiteiten. Tijdens dit laatste overleg besloten de deelnemers om er nog een aantal doelen aan toe te voegen zoals het leren van incidenten en oefeningen, het oprichten van een expertiseteam voor incidentbestrijding op het water en het opstellen van een landelijk model voor een incidentbestrijdingsplan water. Naast de vertegenwoordiging uit de veiligheidsregio's waren ook vertegenwoordigers van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en Rijkswaterstaat aanwezig.

Wat betreft de afbakening van onderwerpen is afgesproken dat het thema Waterongevallen (duiken en oppervlakteredding) niet in dit overleg behandeld wordt. Brandweer Nederland heeft hiervoor al een aparte vakgroep. Het onderwerp Scheepsbrandbestrijding hoort wel binnen dit overleg.

Een onderwerp dat bovenaan staat is het 'Handboek Incidentbestrijding op het water' uit 2015 van het IFV. Het IFV wil een enquête houden om na te gaan of en hoe het handboek door veiligheidsregio's wordt gebruikt. De resultaten

van deze enquête zijn van belang voor de wijze waarop het IFV het handboek zal actualiseren of verder voorzien van praktische handvatten.

Tenslotte is in het overleg een start gemaakt met het maken van een overzicht van alle kennisdocumenten (aanbod en vraag) en de diverse netwerken die er zijn rondom rampenbestrijding en incidentbeheersing op het water.

info: hans.spobeck@ifv.nl

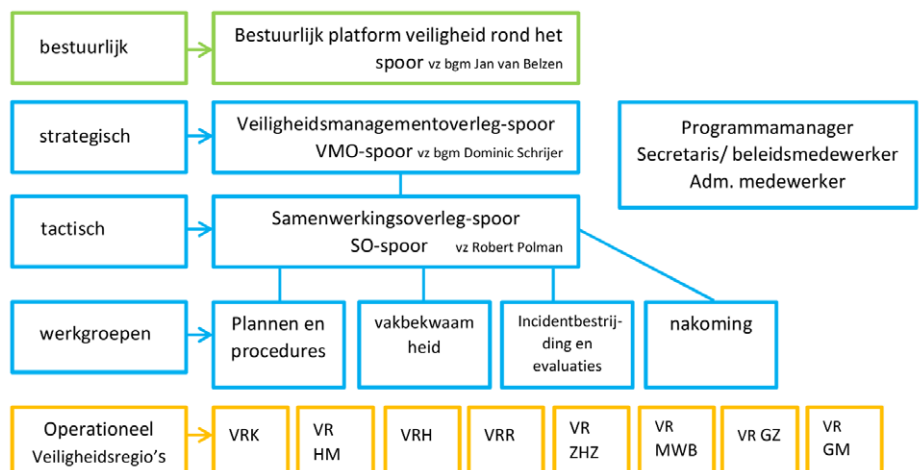
Samen werken aan veilig spoor

Het Veiligheidsmanagementoverleg-spoor (VMO-spoor) heeft het plan van aanpak van het tweejarig programma 'Samen werken aan veilig spoor' goedgekeurd. Het VMO-spoor is het overleg op strategisch niveau van de acht veiligheidsregio's langs de HSL en Betuweroute, ProRail, de Nationale Politie en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De scope van het overleg wordt in 2017 verbreed van uitsluitend HSL en Betuweroute naar al het spoor in deze acht veiligheidsregio's. Aan het programma wordt uitvoering gegeven door invulling te geven aan vijf thema's.

De thema's zijn:

> **1: Inrichten overlegstructuur VMO-spoor/ SO-spoor**

Het VMO-spoor onder voorzitterschap van burgemeester Schrijer van Zwijndrecht is inmiddels van start gegaan. Op tactisch niveau komt onder het VMO-spoor het SO-spoor (Samenwerkingsoverleg-spoor). Voorzitter Robert Polman (hoofd Risicobeheersing bij de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) zal in 2017 het SO-spoor inrichten.

Het groen omkaderde overleg op bestuurlijk niveau (Bestuurlijk platform) behoort niet tot de uitwerking van het programma. Het Bestuurlijk platform

veiligheid rond het spoor is opgericht door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en staat onder voorzitterschap van burgemeester Jan van Belzen (Barendrecht). Er is wel een duidelijke relatie: VMO/SO-spoor functioneert op strategisch en tactisch niveau (blauwe kaders). De verbinding met het bestuurlijke niveau wordt gevormd door de voorzitter van het VMO-spoor, die ook lid is van het Bestuurlijk platform. Het Bestuurlijk platform kan onderwerpen voor advies neerleggen bij het VMO-spoor. Andersom kan het VMO-spoor het Bestuurlijk platform vragen om onderwerpen aan de orde te stellen en hierover een mening te vormen.

› **2: Opstellen 'blauwdruk' (visie) op spoorwegincidentbestrijding**

Deze visie is enerzijds bedoeld is om te komen tot een optimale samenwerking tussen de diverse stakeholders op het gebied van spoorincidentbestrijding. Hoe sluiten de diverse activiteiten van stakeholders op elkaar aan en kan hierin verbetering worden aangebracht? Anderzijds moet de visie leiden tot concrete opvattingen over wat nodig is om hulpverleners vakbekwaam te maken en te houden op het gebied van spoorincidentbestrijding. Welke kennis en vaardigheden moeten behoren tot de basiskennis en -vaardigheden van de hulpverlener en hoe en bij wie moeten specifieke kennis en vaardigheden worden ondergebracht? Ook moet duidelijk worden in hoeverre het spoor zelf beschikbaar moet zijn om te oefenen. Bij het ontwikkelen van de visie worden alle relevante partijen betrokken.

› **3: Nakoming**

Bij dit thema wordt onderzocht hoe de gemaakte afspraken (thema 4) kunnen worden gemonitord op uitvoering en hoe daarover wordt gerapporteerd.

› **4: Samenwerkingsafspraken**

De Veiligheidscontracten voor de HSL en Betuweroute worden omgezet in Samenwerkingsafspraken. De Samenwerkingsafspraken betreffen al het spoor in de acht HSL/Betuwerouter regio's. De bestaande convenanten spoor worden geïntegreerd in de Samenwerkingsafspraken. De bedoeling is dat begin 2018 de Samenwerkingsafspraken per regio worden ondertekend door de voorzitters van de veiligheidsregio, de politie en de directie ProRail (conform de convenanten spoor).

› **5: Overige zeventien veiligheidsregio's laten aansluiten bij het VMO-spoor**

Als de overlegstructuur VMO/SO-spoor in 2017 is ingericht voor de acht HSL/ Betuwerouter regio's, de visie op spoorincidentbestrijding is ontwikkeld en de afspraken zijn vastgelegd in de Samenwerkingsafspraken is er een goede basis gelegd om een traject in te gaan om de overige zeventien veiligheidsregio's in Nederland te laten aansluiten bij het VMO/SO-spoor.

reinier.boeree@ifv.nl

Onderwijs en lezingen

Vanuit het lectoraat is er de afgelopen maanden in diverse opleidingen lesgegeven over het onderwerp transportveiligheid.

Zo heeft Nils Rosmuller op 13 januari van dit jaar lesgegeven bij de AVANS opleiding Master of Pipeline Technology. Het onderwerp van de les was de (voorbereiding op) buisleidingincidentbestrijding. Een andere les over het onderwerp transportveiligheid werd door hem gegeven bij de TU Delft bij

de MOSHE (Management of Safety, Health and Environment). Ook bij de opleiding Master of Crisis en Public Order Management (MCPM) van het IFV en de Politieacademie stond Nils Rosmuller voor de groep voor een les over transportveiligheid.

Nancy Oberijé gaf een lezing over menselijk gedrag bij calamiteiten. Deze vond plaats op een bijeenkomst georganiseerd door het Kennisplatform Tunnelveiligheid (KPT). Het KPT organiseerde een minisymposium over menselijk gedrag in tunnels. Dit symposium is al twee keer gehouden en op beide gelegenheden heeft Nancy Oberijé inzicht gegeven in de wijze waarop mensen denken, reageren en beslissen in crisissituaties.

Hans Spobeck gaf met Ignace Czichy van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant tijdens de Brabantse Studiedag 'Naar een veilige fysieke leefomgeving' op 6 april 2017 een workshop over alternatieve brandstoffen. Speciale aandacht ging uit naar de toepassing van LNG en waterstof voor transportvoertuigen, waarbij de veiligheidsrisico's inzichtelijk gemaakt werden en de wijze en de aanpak van incidentbestrijding.

Nils Rosmuller gaf twee lezingen over spoorvervoer en omgevingsveiligheid en gaf daarnaast samen met Marijn Emans (Veiligheidsregio Limburg-Noord) een workshop op de bijeenkomst van het Nationaal Netwerk Risicoanalisten over het Nationale Veiligheidsprofiel.

Daarnaast hebben we zelf onderwijs genoten. Ferry el Aaidi (Ministerie van I&M) heeft ons en de collegae binnen het IFV bijgeschoold op het gebied van omgevingsveiligheid. In een inspirerende ochtend heeft El Aaidi ons bijgepraat over het stelsel dat met de omgevingswet wordt geïntroduceerd, de verschillen in het omgevingsveiligheidsbeleid ten opzichte van het huidige externe veiligheidsbeleid en de stappen die het ministerie nu

onderneemt om het nieuwe beleid te implementeren. Deze bijeenkomst was de tweede in een reeks die het lectoraat Transportveiligheid gezamenlijk met het lectoraat Brandpreventie heeft geïnitieerd om de collegae binnen het IFV bij te scholen op deze voor de veiligheidsregio's, en dus ook voor het IFV, grote stelselwijziging die aanstaande is.

info@lectransportveiligheid.nl

Artikelen en blogs

Vanuit het lectoraat zijn de volgende artikelen en blogs verschenen in de maanden maart en april:

- > Twee artikelen in het magazine Nationale veiligheid en Crisisbeheersing
  - > Chemische incidenten en transportongevallen in het Nationaal Veiligheidsprofiel
  - > Leren van aanvaring stuwcomplex Grave
- > Een blog op Gevaarlijke Lading over routing van vervoer van gevaarlijke stoffen
- > Een blog op de website van het IFV over autonome voertuigen

Meer informatie

Lectoraat Transportveiligheid
op www.ifv.nl

Deze nieuwsflits verschijnt eens per twee maanden. Wilt u deze nieuwsflits niet langer ontvangen? Meld u af via info@lectransportveiligheid.nl

